

Føroyska teknmálið er minnilutamál

Fyri fyrstu ferð nakrantíð eru yvir 50 teknmálstulkar savnaðir á einum staði í Føroyum. Norðurlandskt seminar fyri teknmálstulkar byrjaði í dag á Gjáargarði

Randi Jacobsen

Í Føroyum eru bara tveir teknmálstulkar í starvi, Edny Poulsen og Eyðgunn Hansen, sum báðar arbeiða á Tulkatænastuni. Tulkatænastan er ein stovnur undir Almennaráðnum.

Tær hava tørv á at hitta starvsfelagar í øðrum lond-

um og hava tí luttikið á nøkrum norðurlandskum seminarum, sum higartil hava verið.

Í ár hava tær tikið stig til at hava seminarið í Føroyum, og áhugin millum norðurlandsku starvsfelagarnar í hinum norðurlöndunum var so stórur, at lutakaratalið er 51.

Seminarið byrjaði í dag á Gjáargarði og heldur fram til mánadagin.

- Vit hava tørv á at tosa um sjálvt fakið, tað at tulka, tað etiska og so framvegis, sigur Edny Poulsen.

Teknmálini í eru ymisk frá landi til land. Nøkur tekn eru altjóða, men teknmálið sjálvt knýtir seg til mentanina í

landinum, veður og vind, djóralív, siðir og annað.

Tó kunnu tvey deyv úr hvør sínum landi skjótt koma at skilja hvør annan.

Evnið fyri seminarinum á Gjáargarði er “Relations”, also samband millum menniskju.

Fokus verður sett á minnilutabólkin, sum tey deyv eru í Føroyum eins og í øðrum londum.

- Deyv hava somu forðingar sum aðrir minnilutabólkar. Tað verður so nógv tosað um atkomumøguleikar, sum tey hava krav uppá. Tey hava tulk fyri neyðini í samskiptinum við hoyrandi í flestu av lívsins viðurskiptum, í sambandi við útbúgving, arbeiði, tíðindaflutning, læknaðrindi, ørindi í ein peningastovn, til handils og so víðari, sigur Edny Poulsen.

Vanliga fer tulkkingin fram á tann hátt, at tulkurin mætir á staðnum, har tørvur er á tulkking. Fyri nøkrum árum síðani var farið undir at avgreiða telefontulkkingar eisini.

Sum nakað nýtt eru Edny Poulsen og Eyðgunn Hansen

farnar undir at veita fjar-tulking umvegis teldu.

Tá er ikki neyðugt at tulkurin er fysiskt tilstaðar, men hevur teldusamband við tann hoyrandi og teknmálsbrúkaran. Hesin hátturin er rættuliga nýggjur og kann nýtast í summum førum.

Tvey mál

Hon ger vart við, at bara tey fægstu fólkinu geva sær far um, at vit í Føroyum hava tvey mál, føroyska skrivi- og talumálið og so føroyska teknmálið.

- Føroyska teknmálið er eitt minnilutamál, ein mentanararvur, sum vit mugu gera alt fyri at varðveita.

Á seminarinum fara tulkarnir millum annað at tosa um, hvat tulkkingin ger við tulkin sum menniskja. Hvussu er tað at vera ein triði persónur í eini samtal, sum bæði kann snúgv seg um gaman og álvara.

Í Føroyum eru 30 deyv fólk, men teknmálstulkarnir tulka eisini fyri temum hoyrandi, eitt nú tá ið ein deyvur

fer inn á ein peningastovn, skal keypa sær bil, er í undirvising o.a. Seljarin og undirvisarin hava líka so stóran áhuga í at verða skild rætt sum tann við ongari hoyrn.

Edny Poulsen metir, at tørvur er á tveimum teknmálstulkum aftrat fyri at nøkta tørvinn.

Málið ment

Onkrir føroyingar eru í útbúgving sum teknmálstulkar.

Hetta er ein trý og eitt hálv ár útbúgving, og ein rættuliga nýggj útbúgving. Teir fyrstu teknmálstulkarnir í Danmark vórðu liðugt útbúnir í 1988.

Føroysku teknmálstulkarnir hava tikið sína útbúgving í Danmark, og tað hevur eisini samband við, at fyrr vuksu flestu deyvur føroyingar upp í Danmark.

So er ikki longur, og síðan er føroyska teknmálið ment til eitt sjálvstøðugt mál við fleiri srføroyskum teknum.

Sølutorgið farið í vinnukærunevndina

Tórshavnar kommuna heldur fast við, at hon ikki eigur uppgávuna at hava eftirlit við tí, sum selt verður á sølutorginum í Vagsbotni. Kommunan hevur kært Heilsufrøðiligu Starvsstovuna til vinnukærunevndina

Randi Jacobsen

Herfyri hótti Heilsufrøðiliga Starvsstovan við at steingja sølutorgið í Vagsbotni, um kommunan ikki ansar eftir, at bara góðkendir vøruframleiðarar selja vørur har.

Kommunan hevur sagt korta nei til at taka hetta eftirlit á seg. Kommunan hevur boðað frá, at hon ikki

er matvøruaftirlit, og haraftrat heldur kommunan starvsstovuna yvirtulka matvørulógina.

Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn er argur inn á Heilsufrøðiliga Starvsstovuna, tí hann heldur kravið vera so rímligt. Tí hótti hann við at draga Heilsufrøðiliga Starvsstovuna í rættin, men hann fekk tey

góðu ráðini at royna málið fyrst í vinnukærunevndini, tí tað skuldi verið skjótari at fingið eina avgerð tikna.

- Tað kann ikki vera meiningin, at tað alla tíðina skulu setast okkum so nógvar forðingar. Vit vilja hava sølutorgið brúkt til tað, sum torgið varð ætlað til. Men sleppa vit ikki at hava sølutorg har, verða vit noydd

til at brúka torgið til okkurt annað, sigur Heðin Mortensen.

Hann væntar, at tá ið loysnin verður funnin, fáa allar Føroyar gleði av henni.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan vísir til matvørulógina, sum sigur, at vørurnar, sum seldar verða, skulu koma frá góðkendum matvøruframleiðarum.

Fiskasøla er mentan

- Tað er ikki rímligt við hesum kravinum, tí tað er partur av okkara mentan at selja fisk. Føroyingar hava allar dagar kunna selt bæði faskan og ræstan fisk, sigur Heðin Mortensen.

Hann veit væl, at nøkur fólk selja á sølutorginum, sjálvt um tey ikki hava góðkenningina. Hetta heldur Heðin Mortensen ikki gera nakað.

- Vit fara í hvussu er ikki at spæla politi, tí tað er ikki okkara uppgáva, sigur hann.

Starvsfólkini, sum arbeiða á almennu vesunum í Mylnugøtu, hava hildið eyga við torginum og hava syrgt fyri, at torgið er vaskað hvønn dag.

Heðin Mortensen skilir ikki, hví reglurnar fyri sølutorgið í Vagsbotni skulu vera so strangar. Hetta eru ES-reglur, men í ES eru ikki slíkar avmarkingar fyri sølu-

torg. Hann hevur spurt seg fyri, tá ið hann hevur verið í ES-löndum, tá ið hann var formaður í KSF. Honum varð sagt, at har hava tey reglugerðir fyri sølutorgini, og reglurnar eru lagaðar eftir hvørjum landi sær.

- Vit mugu samstundis minnast til, at kravið hjá starvsstovuni niðurger øll foreldur, sum eitt nú baka kakur til børnini at selja til okkurt endamál. Hatta kravið ger, at tey eisini gera nakað ólógligt, sigur Heðin Mortensen, sum vónar, at sølutorgið ikki verður stongt.

Hann fer í hvussu er ikki at steingja tað.